

Prologas

Jis stebi ją. Nors žino, kur eina, ką daro, bet vis tiek seka akimis. Dabar ji viduje, todėl negali matyti, bet netrukus išeis. Praėjo pusvalandis, tačiau nėra kur skubėti, gali palaukti. Pėtimi atsišlieja į šešėlyje skendinčią priedurio sieną, kur stovėjo jau daugybę sykių. Svarsto, kokia ji buvo ir kokia tapo.

Pagaliau plačiai atsiveria stiklinės daugiabučio namo durys ir ji išeina aukštai pakėlusi galvą, šviesūs plaukai žvilga prieangio lempų šviesoje. Net iš čia jis įžiūri ryškiai raudonai padažytas lūpas, tamsų akių makiažą, trumputė suknelė plaikstosi aplink nuogas įdegusias kojas. Jis nemato akių išraiškos, bet žino, kad spindi iš jaudulio dėl laukiančio vakaro.

Dėl to ir nekenčia jos.

Mato, kaip žmonės atsigręžę palydi žvilgsniu šią aukštakulnes basutes plonais dirželiais avinčią, žvaliai žingsniuojančią, patrauklią ir savimi pasitikinčią moterį. Tikriausiai jie spėlioja, kodėl tokia daili šviesiaplaukė viena vaikšto Mančesterio gatvėmis.

Iki jos kelionės tikslo netoli ir nebūtina sekti, bet jis vis tiek žingsniuoja įkandin. Svarsto, ar ji jaučia į nugarą įsmeigtas akis, nekenčiančias už tai, kas ji yra, už skausmą, kurį sukėlė.

Tikisi, kad taip, nes tada išsigąstų. Jam to ir reikia. Nori pamatyti, kaip ji bijo, pajusti siaubo skonį. Bet dar ne dabar.

Netrukus.

Pirmadienis

Mes visi meluojame. Sau ir vieni kitiems. Sugalvojame įvairiausių dingsčių, savo netiesą vadindami prasimanymu ar nekaltu melu, sumenkiname sakydami, kad ji niekam nepakenks. Tvirtiname, kad melas yra būtinas tam, jog apsaugotume arba neišskaudintume kitų. Kad ir kaip bandome pateisinti, kad ir kokį pavidalą suteikiame, tai vis tiek yra melas.

Apgavystė — stipresnis žodis. Apgavikai manipuliuoja faktais, kurdami klaidingą tikrovę, tai — lyg burtai, atliekami miklių rankų. Apgaulė nebūna spontaniška. Ji visada kruopščiai suplanuojama ir meistriškai surežisuojama.

Aš kasdien meluoju artimiesiems ir kiekviena ištarta netiesa yra didesnės apgavystės dalis. Man gėda. Kai tik pradėjau šią kelionę, iš karto žinojau, kad mano pasirinktas kelias yra neteisingas, bet pirmas melas labai lengvai išslydo iš lūpų, todėl įtikinau save, jog neturiu kito pasirinkimo. Tada nesupratau, kad melas, kuris, kaip maniau, niekam nepakenks, gali tiek daug kainuoti. Buvau įsitikinusi, kad tai vienintelis būdas apsaugoti savo šeimą, neleisti jai iširti. Kuo apgaulė darosi sudėtingesnė, tuo duobė, kurią kasu, gilėja. Įtikinėju save, kad viskas tuoj baigsis, neilgai trukus nereikės daugiau meluoti. Bent jau ne taip dažnai. Tačiau tai dar vienas melas — šįkart sau.

Kiekvieną rytą, kai pakirstu, pirmoji užplūstanti emocija yra kaltė, o įkandin jos atsėlina ir gėda. Šiandien dar blogiau nei įprastai. Tai ypatinga data, bet niekam negaliu papasakoti, kuo ji svarbi. Iškęsti šį skausmą privalau vienatvėje. Akys

paplūsta ašaromis, leidžiu sau kelias akimirkas tai prisiminti, o paskui prisiverčiu išlipti iš lovos, teikiančios bent šioki toki saugumą. Sunki našta slegia krūtinę, noras prisitraukti kelius ir likti pasislėpusiai po antklode tolydžio stiprėja, bet mano dviveidė prigimtis verčia šypsotis ir gyventi šią dieną lyg niekur nieko.

Prieinu prie lango, atitraukiu užuolaidas ir pažvelgiu į golfo laukus, plynčius už mūsų namo. Dar vienas gražus rytas, tokią šiltą dieną laukai netrukus bus pilni vyrų ir moterų, tempiančių paskui save vežimėlius, mušinėjančių mažą baltą kamuoliuką, kuris nurieda šimtą metrų ar daugiau, tik tam, kad vėl lėtai nužingsniuotų iki jo ir muštų. Nesuprantu golfo, bet žaviuosi matydama dailiai nupjautą veją, sumaniai suplanuotus tvenkinius, medžių guotus, neilgai trukus nusidažysiančius rudens spalvomis.

Pasisekė, kad turime šį namą. Tai tikra kiužena, bet kai mano vyras jį paveldėjo iš dėdės, negalėjome atsisakyti tokios dovanos ir dabar nereikia mokėti būsto paskolos. Ilgainiui suremontuosime jį, bet tai trunka ilgiau, nei mudu tikėjomės, kaip neabejotinai visada ir būna.

Vėl nuleidžiu užuolaidas ir einu į vonią, suspiegiu, kai į pėdą sulenda rakštis, — grindų lentas dar tik šlifuosime ir jos atgaus savo ankstesnę Viktorijos laikų šlovę. Vaikams neleidiame išeiti iš miegamųjų be šlepečių guminiiais padais, bet pati visada pamirštu į jas įsisvirti. Mano kaltė, kad grindys tokios. Susierzinusi, jog remontas vyksta lėtai, prieš dvi savaites nuplėšiau senus kilimus, todėl vyras priekaištavo. Pasirodo, jis turi planą, kurio reikėjo laikytis. Jam patinka sąrašai darbų, kuriuos reikia atlikti iš eilės ir tada pažymėti, kad pabaigė.

Duše turiu laiko kelis kartus giliai įkvėpti, pasižiūriu į veidrodį, kad įsitikinčiau, jog žvilgsnis neišduoda tikrųjų jaus-

mų. Matau niekuo neišsiskiriantį veidą: viršutinė lūpa kiek per plati, tiesi nosis, tamsiai rudi banguoti plaukai siekia kiek žemiau smakro. Mano ovalios tamsiai mėlynos akys paprastai laikomos gražiausiu bruožu, bet šiandien paakiai pabrinę, norėčiau vėl kristi į lovą ir bent pusvalandžiui ant jų uždėti vėsius arbatos maišelius. Bet negaliu, todėl po šaltu vandeniui pakišu flanelinio audinio kraštą ir prispaudusi prie akių tikiuosi, kad su makiažo priemonėmis pavyks padaryti šiokią tokią stebuklą.

Galiausiai nulipu į apačią, praeidama pro du šiukšlių maišus, prigrūstus nuplėštų tapetų, — dar vienos mano nevykusios pastangos padėti. Išgirdusi kikenimą pasižiūriu pro atviras virtuvės duris ir matau raminantį vaizdą: prie išklerusio stalo laminuotu paviršiumi pusryčius valgo vaikai, akylai prižiūrimi mano vyro. Kaip visada ateina į prieškambarį įsitikinti, kad turiu visko, ko prireiks šią dieną. Pastebiu, kad šiandien jis šlubuoja, bet neužsimenu. Žinau, to nemėgsta.

Apsikabinu per kaklą.

— Tu toks velniškai aukštas, — sakau, palenkdama jo galvą žemyn ir pakšteldama į lūpas.

Tai tiesa — mano vyras tikrai aukštas. Platūs pečiai tarsi sukurti, kad būtų galima į juos atsiremti. Jei tik galėčiau.

— Labas rytas, trumpule.

Jis nusišypso ir pabučiuoja mane.

Pasitaisau naujo dailaus kostiumėlio švarkelį, kurį nusi-pirkau tokioms dienoms kaip ši, kai laukia svarbus susitikimas ir privalau tinkamai atrodyti.

— Kaip atrodau?

— Nuostabiai, kaip pasiruošusi nugalėti pasaulį.

Dominykas visada labai stengiasi padaryti viską, kad gerai jausčiausi. Jis nedirba jau pusantrų metų nuo to įvykio,

kurį vadiname neutraliu žodžiu „atsitikimas“. Yra visiškai patenkintas vaikus prižiūrinčio tėčio pareigomis, taip pat po truputį remontuoja namą. Sako, kad nenori vėl pradėti mokytojauti, bet įtariu, kad jis nepakankamai gerai įvertino laiką, kurio reikia prižiūrėti du mažus vaikus, todėl remontas tęsiasi taip ilgai.

Anksčiau buvau visiška savo ambicijų neturinčio vyro priešingybė. Būdama aštuoniolikos norėjau skraidyti aukštai danguje, peršokti visas kelyje pasitaikančias kliūtis, tapti bet kuo, kuo įmanoma. Tačiau šis visaverčio gyvenimo troškimas neatnešė man nieko gero, tik sumaištį, todėl išmokau vertinti pastovumą ir ramią būties tėkmę. Vis dėlto kartais geidžiu bent mažą dalelę savęs išlaisvinti iš gyvenimo, suvaržyto kitų sugalvotų taisyklių.

Pasuku į virtuvę atsisveikinti su vaikais ir per petį sakau Domui:

— Šįryt anksti atsikėlei. Negalėjai miegoti ilgiau?

— Per karšta. Reikės sutaisyti miegamojo langus, kad bent galėtume juos atidaryti ir įleisti vidun gryno oro. Buvo labai tvanku. Atleisk, kad pažadinau, bet supratau, jog neužmigsiu, todėl išėjau pasivaikščioti. Žinai, rytais labai pravartu pajudėti.

Jis seka paskui mane, todėl stabteliu prie durų ir atsigręžiu.

— Girdėjau variklio burzgimą. Kaip tavo koja?

— Neblogai, nors tikriausiai nuėjau per toli. Nusprendžiau nuvažiuoti į parką. Atsiradau ten prieš šešias, aplink nebuvo nė gyvos dvasios. Idealu.

— Regis, tikrai buvo šaunu. — Įeinu į virtuvę. — Na, tai kur tie mūsų žavūs vaikučiai?

Didumą laiko man nesunku būti tobula žmona idealioje šeimoje, bet retkarčiais nelengva atskirti, kas yra apsimetinėjusi

mas, o kas tikrovė, — būtis su vaikais, kuriuos karštai myliu, ar slaptas gyvenimas, kuriame atlieku pagrindinį vaidmenį.

Paskubomis žengiu prie stalo. Jau laikas važiuoti, bet neatsispyrusi bučiuoju Holę į skruostus tol, kol ši kikendama mane atstumia. Pasisuku prie Beilio ir paėmusi jo putlią rankutę nulaižau medų nuo pirštukų, kol lipnia mase neištepė drabužių.

— Vaikai, pasimatysime vakare. Šaunios jums dienos! — šūkteliu išeidama pro laukujes duris.

Trumpai atsigrėžiu tarpduryje, paskutinį kartą atsisveikindama linksmi pamoju Dominykui ir nueinu prie naujų-tėlaičio avietinės spalvos automobilio, rankinėje apgraibomis ieškodama raktelio.

Jau ketinu suimti durelių rankenėlę, bet staiga sustingsu — ant lango vos per kelis centimetrus nuo jos kai ką pamatau. Apima noras apsisukti ir bėgti, bet turiu ramiai pastovėti ir palaukti, kol baimę keliantis objektas nuskris šalin. Vis dėlto neatrodo, kad ji ruošūsi kur nors trauktis, todėl kaip pakerėta spoksau į geltonus ir juodus dryžius, laibą kūnelį, tarytum sugnybtą žemiau plonyčių sparnų. Žinau, kur jos geluonis, man sakė, kad gelia tik patelės, bet nenumanau, kaip jas atskirti, ir man nerūpi. Visos vapsvos — mano priešės.

Sekundę atrodo, kad vapsva tuoj nuskris, nes pakyla nuo stiklo ir kelias akimirkas zvimbia aplink, bet netrukus vėl nutupia. Jaučiu, kad vabzdys žaidžia, laukia, kol pabandysiu pritrėkšti, kad turėtų dingstį užpulti.

Girdžiu, kaip Dominykas sušunka pro atviras duris:

— Palauk, Ana.

Nežiūriu, bet esu tikra, jog jis dirstels per petį į vaikus, kad įsitikintų, ar jie tebevalgo pusryčius. Girdžiu nelygiai kaukšinėjas jo kojas, kai skubiai eina prie manęs, pajuntu pirš-

tus ant savo rankos. Jis laiko nosinę. Akimirką luktelėjęs šoka pirmyn, o aš iš baimės spygteliu.

— Pagavau, — patenkintas sako. Atsigręžęs nusišypso. — Viskas gerai, gali važiuoti, mieloji.

Vėl galiu kvėpuoti, bet tas vapsvos vaizdas atrodo lyg blo-ga lemiantis ženklas. Nepajudu iš vietos. Dominykas atidaro dureles.

— Gal nori kelioms minutėms sugrįžti į namus? Ar jau atsigavai?

Akimirką mano protas aptemsta, bet tada nusipurtau. Gerai, kad Dominykas niekada nesijuokia; jis niekada nesigilino į šią problemą.

— Sfeksofobija — taip vadinama vapsvų baimė, — pasakė jis, pirmą kartą pamatęs mano paniką.

Vaikystėje man tris kartus įgėlė vapsva, nuo tada jų nenėčiu ir bijau. Tačiau tai nėra paralyžiuojančio siaubo, kurį dabar jaučiu, priežastis. Niekada negalėsiu to paaiškinti Dominykui. Akimirkos, kai iš tiesų pradėjo kamuoti sfeksofobija, trauma buvo nepalyginamai blogesnė, nei jis įsivaizduoja.

Deja, ne viską gali išspręsti Dominykas su nosine rankoje, trupučiu meilės ir dėmesio. Kai kuriems dalykams reikia kur kas daugiau, nejučia atsėlina mintis apie slaptą kalną, į kurį privalau įkopti. Man užspaudžia gerklę. Dar daugiau melo ir apgaulių.

Kartais beprotiškai trokštu, kad visa tai greičiau liautųsi, o kartkartėmis nenoriu, kad tai apskritai kada nors pasibaigtų.

Sykiais klausiu savęs, kuri esu tikroji aš: mama, auginanti du mielus vaikučius, stipraus patikimo vyro žmona; Ana Franklin — karjeros siekiantis žmogus, mokyklos direktorė, veržli, ambicinga moteris, nuoširdžiai besirūpinanti visų gerove; ar kita aš, kurios niekas nepažįsta, kurios širdis smarkiai dreba iš jaudulio dėl kaltės.

Mokykloje lengvai nusimetu sunkią sąžinės graužaties skraistę ir rodau viešumai skirtą veidą, per pusvalandį truncančią kelionę kas rytą pavirstu kur kas geresne. Iš pradžių, prieš dvejus metus, nedidelėje Anglijos bažnyčios pradinėje mokykloje pradėjau dirbti direktoriaus pavaduotoja. Bet po audringo skandalo, kai vadovą atleido iš pareigų, mane paaukštino, kol bus surastas kitas žmogus šiai vietai užimti. Tačiau to niekada neįvyko, todėl apsidžiaugiau ir truputį nuste-
bau, kai pasiūlė nuolatinės direktorės pareigas.

Vairuodama pro langą dairausi į praeivius, skubančius darban. Atšilimas ankstyvą rugsėjį vėl į gatves išviliojo žmones, vilkinčius ryškiaspalvius drabužius, kurie buvo pamiršti per drėgną ir bjaurų rugpjūtį. Merginos spalvingomis trumpomis suknelėmis, vienmarškiniai vyrai žengia pakelę galvas į saulę, užuot gūžęsi nuo lietaus.

Stengiuosi atpalaiduoti pečius, ryte patirta įtampa pamažu išsisklaido. Viena vapsva nesugadins dienos, žiūriu į kitus vairuotojus, pėsčiuosius, autobusų keleivius spėliodama, kas gąsdina juos. Visi ko nors bijo.

Priekyje matau spūstis, tai erzina, bet nėra pasaulio pa-

baiga. Įjungiu radiją. Per guvų programos vedėjo balsą vis tiek girdžiu pneumatinio gražto tratėjimą, dar pagarsinu radiją, atsilošiu sėdynėje ir jausdama per langą šildančią saulę klausausi praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio grupės „Take That“ dainos. Akimirką prisimenu save paauglę Sindės Viljams miegamajame, kuriame abi bandėme atkartoti dainininko Džeisono Orandžo šokio judesius. Koks paprastas tada buvo gyvenimas.

Muzika pamažu nutyla ir per paskutines natas pasigirsta programos vedėjo balsas:

— O dabar akimirka, kurios visi laukėte, — ryškiausias jūsų savaitės įvykis! Metas „Tam, kuris paspruko!“

Man patinka ši kassavaitinė skiltis, todėl dar pagarsinu, pamažu artėdama prie kelio atkarpos, kurioje vyksta remonto darbai.

— Šiandien su mumis kalbasi Siuzė iš Oldamo, pasirengusi papasakoti apie meilę, kuriai sukliudė įsižiėbti. Tai istorija, už kurią jūs, mieli klausytojai, balsavote praėjusią savaitę. Papasakok mums, Siuze. Kas jis arba ji buvo? Kodėl šis asmuo tau atrodė tobulas ir kaip pabėgo?

Siuzė iš Oldamo energingai pasakoja apie žavingą vyriškį, su kuriuo ji susipažino internetu, ir kaip keliomis trumposiomis žinutėmis neapgalvotai nusiūstos nuotraukos netikėtai nutraukė besimezgančius santykius. Tai ne geriausia mano girdėta istorija, niekaip nesuprantu, kaip žmonėms kyla mintis nusiūsti kitiems savo kūno dalių nuotraukų trumposiomis žinutėmis, bet pasakojimas šiek tiek pagyvina kelionę į darbą. Kartais istorijos būna juokingos, kartais liūdnos, bet apie šią skiltį jau kalbasi mano draugai ir bendradarbiai. Net feisbuke yra grupė „Tas, kuris paspruko“. Vis dėlto geriausia yra laidos pabaiga, kai skambina klausytojai. Jie trumpai nupasakoja

savo bėdas ir tas, kuris gauna daugiausia balsų, išrenkamas kitos savaitės programai.

— Jau yra trys pašnekovai, pasiruošę suvilioti jus savo istorija, — džiugiu balsu paskelbia vedėjas. — Ar pasirengę klausytis? Nepamirškite, kad galite balsuoti internetu arba trumposiomis žinutėmis, o laimėtojas tuo pačiu metu kitą pirmadienį atskleis jums linksmas, liūdnas arba šiurpias savo istorijos smulkmenas.

Privažiuoju arčiau prie pneumatinio grąžto, kuris erzina, nes prastai girdžiu radiją. Pirmas pasakojimas nemalonus, kaip kartais būna. Kažkokia mergina verkia, nes jos draugas sugrižo pas žmoną, ir aš pasijuntu nesmagiai. O jeigu laidos klausosi jo žmona? Laimė, vedėjas nutraukia merginos tiradą ir pereina prie kito pašnekovo.

— Mano vardas Skotas.

Stipriau suspaudžiu vairą. Išgirdusi šį vardą visada krūpteliu, ypač šiandien, bet tai nevalinga reakcija.

— Gerai, Skotai, pasakok. Turi vieną minutę įtikinti mus, kodėl turėtume pasiklausyti išsamios tavo istorijos kitą pirmadienį. Pradėk!

— Mano istorija yra apie gražią merginą — vadinau ją Spygliuke.

Pati išgirstu, kaip aikteliu. Skotas kalba greitai, per grąžtą sunku gerai išgirsti. Jo balsas atrodo kažkoks pažįstamas, bet juk tikrai yra ne vienas Skotas, kalbantis velsietiška tartimi, ar ne? Bet Spygliukė... Koks keistas sutapimas.

— Beje, tai netikras vardas, — sako jis. — Pasakysiu tikrąjį, jei išsirinksite mane. Aš ją mylėjau. Ji man buvo viskas. Deja, padarėme tai, ko nereikėjo, ir viskas pasisuko siaubinga linkme. Vos nežuvome, bent jau tam tikra prasme. Lygiai prieš keturiolika metų šią dieną — praėjus metams nuo pažinties —

priėmėme pasibaisėtiną sprendimà, pakeitusį mūsų gyvenimus — na, bent jau manàji. Jei klausaisi, Spygliuke, žinau, kad nepamiršai.

Negaliu patikėti savo ausimis. Dilgina akis, ranka nusibraukiu karštas ašaras. Noriu išjungti radijà — daugiau negaliu klausytis. Tačiau ranka pakimba virš mygtuko, kurio niekaip neįstengiu spustelėti.

— Tai buvo klaikus metas ir Spygliukė nusprendė, kad bent jau man — viskas baigta. Kitas pirmadienis — dar viena svarbi data, tą dieną visada vadinu „pabaiga“. Tada ir papasakosiu visà istorijà.

Sunkiai nuryju seiles, atrodo, tarytum kažkieno gniaužtai spaudžia gerklę. Tai negali būti *mano* Skotas. Esu tuo tikra. *Bet datos!* Nejaugi tai mūsų istorija?

Vyras, prisistatęs Skotu, nutyla ir įsiterpia programos vedėjas:

— Norite palikti visus nežinioje, tiesa, Skotai? Sakykite, kada paskutinį kartà jūs matėtės?

Tà akimirką važiuoju pro grąžtà, jo tratėjimas apkurtina. Radijas įjungtas visu garsu, bet vis tiek neišgirstu, ką jis atsako, o kai pravažiuoju pro remontuojančius darbininkus, akimirka jau pasibaigusi. Girdžiu tik vedėjà, kuris sako klausytojams, kad laukia dar viena istorija, po kurios jie turės apsispręsti ir balsuoti.

— Bet manau, kad mus visus suintrigavo jaunasis Skotas. Kas toji Spygliukė? Ir ką jiedu *padarė*, kad tai galiausiai juos išskyrė? Sunku įsivaizduoti, mielieji! Nepamirškite balsuoti ir, jei teisingai spėju, kità pirmadienį visi įsijungsime radijà, norėdami išgirsti, kas nutiko, kad Skoto ir Spygliukės ryšys nutrūko, ir kuo ypatinga toji diena prieš keturiolika metų.

*

Likusį kelią važiuoju tarytum migloje. Mano regėjimas apsimblausęs, vos valdausi. Rankos dreba, iš visų jėgų spaudžiu vairą, bandydama sutelkti dėmesį į kelią ir išmesti iš galvos absurdiškas mintis. *Tai ne Skotas.*

Bet data, tartis ir vardai!

Vaikinas iš Vello vardu Skotas prieš daugybę metų pavadino mane Spygliuke, nes buvau labai trumpai nusikirpusi plaukus, norėdama atrodyti šauni — tas žodis tuo metu buvo nuolat minimas.

Gal ir pavyktų save įtikinti, kad yra daugybė vyrų vardu Skotas, o Spygliukė nėra tokia jau neįprasta pravardė, bet negaliu nekreipti dėmesio į datas. Niekas, išskyrus Skotą, nežino, kokia reikšminga ši diena. Ji labiausiai kelia man baimę, kaip ir kasmet.

Staiga pamatau, kad esu prie mokyklos, nors visiškai nesuvokiau, kaip atvažiavau. Pro vartus įsuku į automobilių aikštelę prie seno raudonų plytų pastato, kuris atrodė toks aptriušęs, kai pirmą kartą čia atvykau. Dabar man neteikia malonumo ir spalvingas sodas, kurį sukūrė entuziastinga vaikų ir mokytojų grupelė. Nieko nematau, esu viskam akla, išskyrus prisiminimus. Svaigsta galva.

Radijus vis dar įjungtas, bet nesiklausiau. Iki šios akimirkos.

— Siųskite žinutę su žodžiu „Skotas“, jei norite sužinoti, kas nutiko Skotui ir Spygliukei Nebraskoje prieš keturiolika metų.

Vėl aikteliu. Tikriausiai jis tai paminėjo tuo metu, kai važiavau pro riaumojantį grąžtą. „Visa tai nutiko Nebraskoje.“

Kone sugokčioju.

Šią dieną prieš keturiolika metų buvau su Skotu Neb-raskoje, tai buvo blogiausia diena mano gyvenime. To nežino niekas, išskyrus Skotą, bet jis negali kalbėti per radiją, nes jau keturiolika metų yra miręs. Aš jį nužudžiau.